

Kas Yra Dzenas?

Kartą mokinys iš Čikagos atvykęs į Providenso dzeno centrą paklausė Seung Sano Soen-sa: "Kas yra dzenas?"

Soen-sa iškėlė virš galvos dzeno lazdą ir paklausė: "Supranti?"

Mokinys atsakė: "Nežinau".

Tada dzeno mokytojas tarė: "Šitas "nežinau" protas esi tu. Dzenas - tai savęs supratimas".

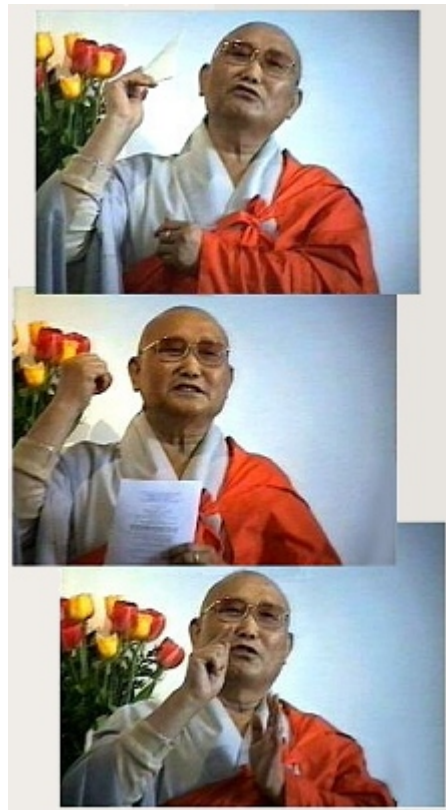
"Tai pamokyk, ką supranti apie mane?"

Soen-sa pasakė: "Sausainių kepykloje kepami skirtingi sausainiai, įgyjantys gyvulio, automobilio, žmogaus ar lėktuvo pavidalus. Visi vadinasi ir atrodo skirtingai, bet jie visi iškepti iš tos pačios tešlos ir visų skonis toks pat.

Panašiai ir kiti visatos daiktai – saulė, mėnulis, žvaigždės, kalnai, upės, žmonės ir taip toliau – vadinasi ir atrodo skirtingai, bet jie visi sudaryti iš tos pačios substancijos. Visata yra susidariusi iš priešybių porų: šviesu ir tamsu, vyriška ir moteriška, garsu ir tylu, gera ir bloga. Tačiau visos priešybės yra dvynės, nes jos sudarytos iš tos pačios substancijos. Jų pavadinimai ir pavidalai skiriasi, tačiau jų esmė, substancija - ta pati. Pavadinimus ir pavidalus sukuria tavo mąstymas. Kai nemąstai ir nesusaistai savęs pavadinimais ir pavidalais, tai viskas pasidaro vienos substancijos. Nežinančiame prote nutrūksta bet koks mąstymas. Šis protas ir yra tavo substancija, esmė. Dzeno lazdos esmė ir tavo esmė yra tokia pati. Tu esi ši lazda, o ši lazda - tai tu."

Tada mokinys tarė: "Vieni filosofai sako, kad ta esmė ar substancija yra energija, kiti, kad protas, arba Dievas, arba materija. Kaip yra iš tiesų?"

Soen-sa atsakė: "Keturi aklieji nuėję į zoologijos sodą sutiko dramblių. Vienas akklis palietė dramblio šoną ir pasakė: "Dramblys yra tarsi siena". Kitas akklis palytėjo straublį ir tarė: "Dramblys panašus į didelę gyvatę". Trečias palietė koją ir nusprendė: "Dramblys yra kaip kolona". O ketvirtas akklis

apčiupinėjo uodegą ir pareiškė: "Dramblis yra kaip šluota". Po to visi keturi ėmė ginčytis, nes kiekvienas manė, kad teisinga yra jo nuomonė. Kiekvienas turėjo supratimą tik apie tą dalį, kurią palytėjo, ir nė vienas nesuprato, koks yra visas dramblys."

Mokytojas tęsė: "Substancija neturi nei pavadinimo nei pavidalo. Energija, protas, Dievas ir materija – tai vis pavadinimai ir pavidalai. Substancija yra absoliuti. Kalbėdami apie pavadinimus ir pavidalus naudojames priešybėmis. Todėl visas pasaulis yra tarsi tarpusavyje besipešantys aklieji. Nesuprasdami savęs, nesuprantame tiesos. Štai kodėl vieni su kitais nesutariame. Jeigu visi pasaulio žmonės suprastų save, jie atskleistų, kas yra Absoliutas. Tada pasaulyje įsivyratų taika ir ramybė. Pasaulinė ramybė ir yra dzenas".

Tada mokinys paklausė: "Negi užsiimant dzenu galima pasiekti pasaulinę taiką ir ramybę?"

Soen-sa atsakė: "Žmonės trokšta pinigų, šlovės, sekso, maisto ir poilsio. Visi šie troškimai yra tam tikras mąstymas. O mąstymas yra kančia. Kentėjimas reiškia, kad nėra pasaulyje ramybės. Nemąstymas reiškia nekentėjimą. Nekentėjimas reiškia, kad pasaulyje įsivyravo ramybė. Pasaulinė taika ir ramybė yra Absoliutas. Šis Absoliutas - tai "aš".

Mokinys pasiteiravo: "Ar įmanoma suprasti Absoliutą?"

"Pirmiausia suprask save."

"O kaip tai padaryti?"

Soen-sa pakėlė dzeno lazdą ir tarė: "Ar matai?"

Tada nedelsdamas lazdos galu trinktelėjo į stalą ir paklausė: "Ar girdi? Štai lazda, garsas ir tavo protas. Ar tai vienas ir tas pats, ar skiriasi?"

Mokinys atsakė: "Tas pats."

Soen-sa tarė: "Jei sakysi, kad tas pats, uždrošiu tau trisdešimt kirčių. Jei sakysi, kad skiriasi, vis vien uždrošiu trisdešimt kirčių. Kodėl?"

Mokinys tylėjo.

Soen-sa suriko: "KAAAC!!!" O tada tarė: "Atėjus pavasariui, žolė sudygsta pati savaime."